

مقاله

از ساده‌سازی تا کارایی: جایگاه واقعی P3.express و
P5.express در صنعت ساخت

ACEMI

d r a l a v i p o u r . c o m

در دنیای پرتلاطم مدیریت پروژه، همیشه عطش برای روش‌هایی ساده‌تر، کاربردی‌تر و کم‌هزینه‌تر وجود داشته است. سازمان‌ها، مدیران و حتی دولت‌ها همواره به دنبال چهارچوب‌هایی بوده‌اند که بتوانند بدون صرف منابع هنگفت، فرایندهای مدیریت پروژه را به شکلی اثربخش پیاده کنند. در این میان، نام‌هایی مثل **P3.express** و **P5.express** به عنوان نسل جدیدی از چهارچوب‌های مینیمالیستی، به سرعت بر سر زبان‌ها افتاده‌اند.

این دو مدل، با شعارهایی چون «سادگی»، «دسترسی آزاد»، «کاربرد آسان» و «ریتم کاری پایدار» تلاش می‌کنند جایگزینی برای استانداردهای قدیمی و پیچیده‌تر مانند PMBOK و PRINCE2 و CMAA یا ISO 21500 باشند. چهارچوب‌هایی که در نگاه اول، بسیار کاربرپسند و حتی انقلابی به نظر می‌رسند.

اما آیا این همه سادگی، معادل با کارآمدی است؟ آیا این چهارچوب‌ها می‌توانند پاسخ‌گوی نیازهای واقعی پروژه‌ها، به‌ویژه در صناعی مانند صنعت ساخت (ساختمانی، زیرساختی و صنعتی) باشند؟ آیا می‌توان آن‌ها را به عنوان «استانداردی نوین» در مدیریت پروژه پذیرفت یا صرفاً با یک الگوی آموزشی ساده و مختصر مواجهیم که نمی‌تواند بار پیچیدگی‌های پروژه‌های صنعت ساخت را به دوش بکشد؟

در این مقاله، بدون قضاوت عجولانه، نگاهی دقیق، لایه‌به‌لایه و مستند به **P3.express** و **P5.express** خواهیم انداخت. ابتدا آن‌ها را معرفی می‌کنیم، سپس مدارک مرتبطشان را بررسی می‌کنیم و در نهایت به این پرسش می‌رسیم که این چهارچوب‌ها تا چه اندازه در صنعت ساخت، با همه پیچیدگی‌ها، الزامات و استانداردهای جهانی‌اش، جایگاه واقعی دارند.

۱. استاندارد **P3.express**

در سال‌های اخیر، چهارچوبی نوظهور با عنوان **P3.express** به عنوان یک سیستم ساده‌سازی شده در حوزه مدیریت عمومی پروژه مطرح شده است. این چهارچوب که در ژوئن ۲۰۱۶ معرفی شد، با هدف ارائه رویکردی کاربردی، شفاف و قابل اجرا برای مدیریت پروژه‌ها طراحی گردیده است. طبق ادعای تدوین‌کنندگان، این چهارچوب در پاسخ به پیچیدگی‌های موجود در استانداردهای رایج مانند PMBOK و PRINCE2 توسعه یافته و تمرکز آن نه صرفاً بر مستندسازی، بلکه بر اجرای مؤثر و عملیاتی فرایندهای مدیریتی است. از آن زمان تاکنون، نسخه‌های اصلاح‌شده‌ای از آن در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۰ ارائه شده‌اند. نسخه دوم **P3.express** ابتدا در مارس ۲۰۲۱ به صورت پیش‌نویس منتشر شد و پس از دریافت بازخوردهای گسترده، در مه همان سال نسخه نهایی آن منتشر گردید. همچنین برای پاسخ به نیازهای پروژه‌های کوچک، نسخه‌ای مینیمالیستی‌تر با عنوان **micro.P3.express** در دسامبر ۲۰۲۲ معرفی شد.

۱.۱. معرفی چهارچوب **P3.express**

P3.express یک چهارچوب مینیمالیستی برای مدیریت پروژه است. طبق ادعای تدوین‌کنندگان، هدف از طراحی آن، کاهش پیچیدگی‌های مدیریتی رایج، ایجاد ساختاری نسبتاً منظم و تمرکز بر کنترل مستمر پروژه‌ها بوده است. این چهارچوب با بهره‌گیری از چرخه‌های روزانه، هفتگی، ماهانه و همچنین بازبینی پس از پایان پروژه، سعی دارد ریتمی پایدار برای مدیریت فراهم کند که به‌ویژه در پروژه‌های با مقیاس کوچک تا متوسط، امکان‌پذیر باشد.

یکی از نکاتی که تدوین‌کنندگان بر آن تأکید دارند، **سادگی در عین اثربخشی** است؛ یعنی بتوان بدون ورود به حجم بالای مستندسازی و فرایندهای سنگین، پروژه را در یک مسیر مدیریتی نگه داشت. اما این ادعا، با پرسشی اساسی همراه است: آیا این ساده‌سازی، در عمل برای پروژه‌های پیچیده‌تر، مثلاً در حوزه‌هایی مثل صنعت ساخت، کافی خواهد بود؟ یا در این موارد، ساختار مینیمالیستی ممکن است پاسخگوی نیازهای واقعی نباشد؟

از منظر مالکیت معنوی و دسترسی، چهارچوب **P3.express** تحت مجوز **Creative Commons Attribution** منتشر شده و به صورت **منبع باز** در اختیار عموم قرار دارد. این مجوز اجازه می‌دهد هر کسی آزادانه از محتوا استفاده کند، آن را بازنشر دهد و حتی تغییراتی در آن اعمال کند، به شرط آن که منبع اصلی ذکر شود. در نگاه اول، این انعطاف و باز بودن، یک نقطه قوت به شمار می‌آید؛ به‌ویژه برای جامعه‌هایی که به دنبال چهارچوبی رایگان و قابل سفارشی‌سازی هستند.

با این حال، این سطح از باز بودن و مشارکت‌پذیری، در عمل می‌تواند به محل تردید تبدیل شود. استانداردهای حرفه‌ای در مدیریت پروژه، اغلب بر ثبات، یکپارچگی و انسجام ساختار تأکید دارند، ویژگی‌هایی که با تغییرپذیری مداوم و ویرایش‌های آزادانه از سوی کاربران، ممکن است به چالش کشیده شود. به خصوص در صنایعی مانند صنعت ساخت که با قراردادهای حقوقی سختگیرانه، الزامات دقیق و استانداردهای بین‌المللی سر و کار دارند، این سؤال مطرح می‌شود که:

آیا چهارچوبی که هر فردی می‌تواند در آن دخل و تصرف کند، می‌تواند معیار قابل اتکایی برای پروژه‌های پیچیده و ساختارمند باشد؟

یا اینکه این باز بودن ممکن است در مواردی، به قیمت از دست رفتن انسجام، پشتیبانی رسمی و اعتبار قراردادی تمام شود؟

در این زمینه، گرچه مجوز Creative Commons Attribution در پروژه‌های آموزشی یا فرهنگی موفق عمل کرده، اما هنوز مشخص نیست تا چه اندازه می‌تواند با الزامات سخت‌گیرانه صنعت ساخت همخوان باشد، صنعتی که غالباً به چهارچوب‌هایی با گواهی‌های رسمی، ضمانت اجرایی و پشتیبانی نهادی نیاز دارد.

۲.۱. چالش‌های به‌کارگیری P3.express در صنعت ساخت

صنعت ساخت به‌طور بنیادین بر روابط قراردادی پیچیده و روش‌های اجرا و تحویل پروژه (PDM) متکی است. در این فضا، مدیریت پروژه صرفاً به معنی کنترل فعالیت‌ها یا گزارش‌دهی نیست، بلکه با اجزای متعددی مانند زمان‌بندی دقیق، مدیریت تاخیرات، رسیدگی به دعاوی (Claims)، تفسیر قراردادها و کنترل مالی و مستندسازی فنی در هم تنیده است. برخلاف برخی حوزه‌های نرم‌افزاری یا خلاقانه که در آن‌ها آزادی عمل تیم‌ها بیشتر است، پروژه‌های صنعت ساخت معمولاً تحت حاکمیت قراردادهایی دقیق، الزام‌آور و صلب اجرا می‌شوند که کوچک‌ترین انحراف از روش اجرا، باید مستند و قابل دفاع باشد. در این فضا، ساختارهای مینیمالیستی نظیر P3.express که سعی دارند از حجم مستندسازی بکاهند و اجرای پروژه را بر مبنای چرخه‌های منظم و ساده بنا کنند، نمی‌توانند لزوماً پاسخگوی نیازهای حیاتی پروژه‌های صنعت ساخت باشند. چرا که در صنعت ساخت: - هر تصمیم مدیریتی باید به شکل شفاف مستند شده و با مفاد قرارداد انطباق داشته باشد؛ این چیزی فراتر از یک گزارش هفتگی یا مرور ماهانه ساده است.

- مستندسازی نه یک اقدام جانبی، بلکه جزء لاینفک کنترل پروژه، مدیریت ادعاها و دفاع حقوقی است. - ارتباط بین برنامه‌ریزی، زمان‌بندی، منابع، ریسک‌ها و بودجه، به‌شدت در هم تنیده است. اگر چهارچوبی نتواند این ارتباط را مدل کند یا ابزارهای آن را فراهم نکند، عملاً اجرای کنترل پروژه در سطح صنعتی با چالش مواجه می‌شود. در چنین شرایطی، استانداردهایی که فقط یک "چرخه مدیریتی" تعریف می‌کنند بدون آن‌که ابزار، ساختار داده یا الگوهای اجرایی دقیق را ارائه دهند، نمی‌توانند مبنای اعتماد کارفرمایان در پروژه‌های بزرگ صنعت ساخت قرار گیرند.

۳.۱. چهارچوب‌های تخصصی‌تر چگونه با این چالش‌ها برخورد می‌کنند؟

برای نمونه، انجمن مدیریت ساخت آمریکا (CMAA) که در ارائه استانداردهای مدیریت ساخت از منظر فرایندی و راهبری پیشروست، مدیریت پروژه را نه به‌صورت یک چرخه ساده، بلکه به‌عنوان یک سیستم جامع در نظر می‌گیرد که از مراحل پیش از طراحی تا پس از ساخت و بهره‌برداری را شامل می‌شود. این چهارچوب، هر حوزه وظیفه‌ای مانند مدیریت پروژه، زمان، هزینه، کیفیت، ریسک، ایمنی، قرارداد، فناوری، پایداری و... را با جزئیات بررسی کرده و برای هر یک، دستورالعمل‌ها و راهنماهای جداگانه دارد.

از سوی دیگر، انجمن مهندسی هزینه (AACE International) نیز با تمرکز بر مهندسی هزینه، استانداردهایی در زمینه‌های زمان‌بندی (Scheduling)، تخمین هزینه (Estimating)، مدیریت ارزش کسب‌شده (EVM)، تحلیل تاخیرات (Forensic Schedule Analysis) و... از منظر فنی ارائه داده که همگی به شکل علمی، مستند و با پشتوانه روش‌شناسی قابل استناد منتشر شده‌اند.

در کنار این‌ها، موسسه صنعت ساخت (CII) نیز از منظر تحقیقات دانشگاهی و صنعتی، راهکارهایی برای مدیریت پیچیدگی، کاهش عدم قطعیت، یکپارچه‌سازی اطلاعات پروژه و بهینه‌سازی تحویل پروژه‌ها ارائه کرده که همگی با داده‌های میدانی و بررسی پروژه‌های واقعی از صنایع مختلف نفت و گازی، پتروشیمی، ساختمانی، زیرساختی و... پشتیبانی شده‌اند.

با توجه به آنچه گفته شد، می‌توان گفت P3.express با وجود آن که تلاشی قابل تحسین در جهت ساده‌سازی فرایندهای مدیریت پروژه است، اما در مواجهه با نیازهای پیچیده، قراردادی و فنی صنعت ساخت، با محدودیت‌هایی جدی روبه‌روست. آزادی در ویرایش محتوا و نبود پشتوانه رسمی، در صناعی با الزامات سخت‌گیرانه، ممکن است به جای مزیت، تبدیل به ریسک شود. در نتیجه، در پروژه‌هایی که حجم بالایی از تعاملات قراردادی، مستندسازی و پاسخ‌گویی حقوقی دارند، توصیه می‌شود از چهارچوب‌های تخصصی‌تر و دارای پشتوانه فنی و حقوقی استفاده شود؛ چهارچوب‌هایی که بتوانند ساختار مدیریت پروژه را نه به‌صورت چرخه‌های ساده، بلکه به‌عنوان یک سیستم اطلاعاتی یکپارچه مدل کنند.

۲. استاندارد P5.express

استاندارد P5.express یک چهارچوب مدیریتی نوظهور در حوزه طرح‌ها و پورتفوی پروژه‌هاست که نخستین پیش‌نویس اختصاصی آن در نوامبر ۲۰۲۳ منتشر شد. پس از آن، پیش‌نویس عمومی در ژانویه ۲۰۲۴ در دسترس عموم قرار گرفت و نسخه نهایی در جولای ۲۰۲۴ ارائه شد. این مسیر توسعه نشان‌دهنده تلاش تدوین‌کنندگان برای شکل‌گیری تدریجی و دریافت بازخوردهای کاربران جهت بهبود ساختار چهارچوب بوده است.

۱.۲ معرفی چهارچوب P5.express

استاندارد P5.express به‌عنوان یک سیستم ماژولار طراحی شده که هدف اصلی آن، ساده‌سازی مدیریت همزمان چند پروژه و ارتقای هماهنگی در استفاده از منابع سازمانی است. این چهارچوب، که از لحاظ مفهومی قابل تطبیق با دیگر استانداردها مانند P3.express یا PRINCE2 است، تلاش دارد با ارائه ساختاری نسبتاً ساده، تضادهای بین پروژه‌ها، دوباره‌کاری‌ها و هدررفت منابع را کاهش دهد. استاندارد P5.express ساختار خود را بر پایه‌ی چرخه‌های مدیریت در سطح پورتفوی پروژه‌ها و طرح‌ها بنیان نهاده است. در این چهارچوب، مدیریت منابع، هم‌راستاسازی اهداف پروژه‌ها و بهینه‌سازی خروجی‌ها از اهداف کلیدی محسوب می‌شوند. طبق آنچه در مستندات رسمی آمده، رویکرد این چهارچوب بیشتر بر هم‌افزایی پروژه‌ها و برنامه‌ریزی کلان در سطح سازمانی متمرکز است تا مداخله مستقیم در جزئیات فنی پروژه‌ها.

اما این سادگی و انعطاف‌پذیری، در صنعتی مانند ساخت که مبتنی بر روابط قراردادی دقیق، استانداردهای فنی مشخص و فرایندهای پیچیده است، الزاماً به معنای کارایی نخواهد بود.

۲.۲ چالش‌های به‌کارگیری P5.express در صنعت ساخت

در صنعت ساخت، مدیریت طرح‌ها (Program Management) مفهومی کلیدی است، اما تعریفی که از "مدیر طرح" در این صنعت وجود دارد، با چهارچوب‌های عمومی تفاوت‌هایی جدی دارد. در اینجا، نقش «مدیر ساخت (Construction Manager - CM)» معمولاً به‌صورت قراردادی تعریف می‌شود و با الهام از این نقش است که نقش مدیر طرح (Program Manager - PgM) تعریف می‌گردد. بسیاری از وظایف در قالب قراردادهای مشخصی مانند EJCDC یا ConsensusDocs به‌شکلی تنظیم می‌گردند که ارتباط بین CM و PM در ساختار پروژه و طرح و مبتنی بر رویه‌های حقوقی و قراردادی در نظر گرفته شود. برخلاف تصور عمومی، PM یا مدیر طرح در این صنعت صرفاً هماهنگ‌کننده پروژه‌ها نیست، بلکه نقش او با مسئولیت‌های حقوقی، زمان‌بندی دقیق و مدیریت مناقصات، مستندسازی و تأیید صورت‌جلسات گره خورده است.

در چنین ساختاری، اعمال یک چهارچوب کلی مانند P5.express که سعی دارد انعطاف‌پذیر، ماژولار و تا حدی مستقل از زمینه تخصصی باشد، با موانعی روبه‌رو خواهد شد. مثلاً در مدیریت چند پروژه صنعت ساخت، مستندسازی یکپارچه، مدیریت تاخیرات، تحلیل کلیه‌ها و یکسان‌سازی رویه‌های گزارش‌دهی، نیازمند چهارچوب‌هایی با استانداردهای فنی سخت‌گیرانه و پشتیبانی حقوقی قوی هستند که ساختار مینیمالیستی یا عمومی P5.express الزاماً نمی‌تواند آن‌ها را پوشش دهد.

۳.۲. چهارچوب‌های تخصصی‌تر چگونه با این چالش‌ها برخورد می‌کنند؟

برخلاف رویکردهای عمومی، چهارچوب‌های تخصصی مدیریت طرح در صنعت ساخت، تلاش کرده‌اند تا مدل‌هایی منطبق با ساختار قراردادی این صنعت ارائه دهند. انجمن مدیریت ساخت آمریکا (CMAA) دقیقاً بر پایه‌ی چنین نیازی، ساختار وظایف مدیر طرح را نه تنها تعریف، بلکه مستند کرده است و آن را در چهارچوب حقوقی و قراردادی، هماهنگ با ساختار وظایفی مدیر ساخت ارائه داده که با ماهیت خاص صنعت ساخت سازگار است.

علاوه بر این، نهادهایی مانند Construction Industry Institute (CII) و AACE International نیز با انتشار راهنماها، دستورالعمل‌ها و استانداردهای فنی، دقیقاً پاسخ‌گوی نیازهایی هستند که چهارچوب‌های عمومی مانند P5.express قادر به پوشش کامل آن‌ها نیستند. در نتیجه، هرچند P5.express ممکن است در برخی سازمان‌های پروژه‌محور یا در صنایع با ساختار نرم‌تر مفید واقع شود، اما در صنعت ساخت، استفاده از آن بدون انطباق با شرایط قراردادی و فنی خاص، ممکن است بیشتر باعث اختلال در انسجام مدیریتی گردد تا بهینه‌سازی آن.

۳. چه مدارکی برای P3.express و P5.express وجود دارد؟

۱.۳. معرفی گواهی‌نامه‌های موجود

برای چهارچوب P3.express تنها یک گواهی‌نامه رسمی با عنوان P3P (P3.express Practitioner) تعریف شده است. این آزمون به صورت آنلاین، کتاب‌باز (Open Book) و سناریو محور برگزار می‌شود و شامل ۷۰ سوال چندگزینه‌ای است که شرکت‌کننده باید حداقل ۶۷٪ نمره را برای قبولی کسب کند. در حال حاضر، آزمون به زبان‌های مختلف از جمله فارسی در دسترس است. با این حال، ماهیت آزمون آنلاین بدون نظارت بیرونی یا ممیزی مستقل، آن را از حیث اعتبارسنجی حرفه‌ای در جایگاه پایینی نسبت به مدارک معتبر بین‌المللی قرار می‌دهد. برگزاری آزمون در فضایی بدون کنترل، اگرچه هزینه‌ها را کاهش می‌دهد و فرایند را تسهیل می‌کند، اما عملاً ارزیابی دقیقی از توانمندی‌های واقعی داوطلبان ارائه نمی‌دهد. در نتیجه، این مدرک بیش از آن که تأییدکننده صلاحیت حرفه‌ای باشد، بیشتر به عنوان یک گواهی آشنایی اولیه با چهارچوب تلقی می‌شود که ارزش خاصی ایجاد نمی‌کند.

برای P5.express نیز تا زمان نگارش این متن، هیچ‌گونه گواهی‌نامه رسمی یا فرایند ارزیابی طراحی نشده است. این چهارچوب بیشتر به عنوان یک ابزار مدیریتی تجربی برای مدیریت پورتهوی پروژه‌ها مطرح شده و تمرکزی بر نهادینه‌سازی در قالب آموزش رسمی یا اعطای مدرک حرفه‌ای ندارد. همین موضوع باعث شده تا P5.express، علی‌رغم طراحی کاربردی، در فضای حرفه‌ای و استخدامی، ارزش خاصی نداشته باشد.

از سوی دیگر، امکان دریافت گواهی تدریس برای مدرسان P3.express نیز وجود دارد. این گواهی که به صورت رایگان و بدون نیاز به طی مراحل پیچیده ارزیابی صادر می‌شود، صرفاً به عنوان تأیید ضمنی فعالیت آموزشی در نظر گرفته می‌شود و فاقد ارزش رسمی یا حرفه‌ای خاصی است. نبود فرایند ممیزی، ارزیابی چندمرحله‌ای یا تأییدیه از سوی نهادهای حرفه‌ای معتبر، موجب شده که این گواهی نیز از منظر استانداردهای جهانی تدریس، جایگاهی نداشته باشد.

۲.۳. ارزیابی نقش ممیزی و اعتبارسنجی بین‌المللی

یکی از نکات مهم در ارزیابی گواهی‌نامه P3P، نبود هرگونه نظارت یا ممیزی خارجی در فرایند برگزاری آزمون است. بر خلاف مدارک شناخته‌شده‌ای مثل PMP (Project Management Professional) از PMI یا CCM (Certified Construction Manager) از CMAA که دارای ساختار ارزیابی چندمرحله‌ای، مشاهده عملی، نظارت در آزمون و تأییدیه نهادهای بین‌المللی هستند، آزمون P3P صرفاً بر اساس خوداظهاری داوطلب انجام می‌شود (مقاله مقایسه مدرک CCM با مدرک PMP را مطالعه کنید). همچنین، این گواهی‌نامه و استانداردهای مربوطه تاکنون تأییدیه‌ای از سوی نهادهای بین‌المللی معتبر مانند موارد زیر دریافت نکرده است:

- مؤسسه استاندارد ملی آمریکا ((ANSI) American National Standards Institute): مؤسسه استاندارد ملی آمریکا (ANSI) یک سازمان غیرانتفاعی است که مسئول توسعه استانداردهای توافقی برای محصولات، خدمات، فرایندها، سیستم‌ها و افراد در ایالات متحده است. این مؤسسه به عنوان مرجع اصلی در تعیین استانداردها و کیفیت در صنایع مختلف در آمریکا شناخته می‌شود.
- مرجع آموزش‌های فنی و پایه بزرگسالان ((ABET) Adult Basic Education and Training): مرجع آموزش‌های فنی و پایه بزرگسالان (ABET) یک سازمان بین‌المللی است که به ارائه استانداردها و اعتبارسنجی برنامه‌های آموزشی برای بزرگسالان در زمینه‌های فنی، حرفه‌ای و تحصیلی می‌پردازد. هدف ABET ارتقاء کیفیت آموزش در زمینه‌های فنی و حرفه‌ای است و از طریق ارزیابی و گواهی برنامه‌های آموزشی، به اطمینان از قابلیت‌های شغلی و مهارت‌های لازم برای رشد حرفه‌ای بزرگسالان کمک می‌کند.
- چهارچوب صلاحیت‌های اروپا ((EQF) European Qualifications Framework): چهارچوب صلاحیت‌های اروپا (EQF) یک سیستم مقایسه‌ای است که برای تبیین و هم‌راستا کردن مدارک تحصیلی در سطح اروپا ایجاد شده است. این چهارچوب صلاحیت‌ها را در هشت سطح طبقه‌بندی کرده و به تشخیص و جابجایی مدارک در میان کشورهای مختلف کمک می‌کند EQF. به ایجاد شفافیت در مقایسه مدارک تحصیلی و تسهیل فرایندهای آموزش و یادگیری مادام‌العمر در سطح جهانی می‌پردازد.
- شبکه تضمین کیفیت آموزش عالی اروپا ((ENQA) European Network for Quality Assurance in Higher Education): شبکه تضمین کیفیت آموزش عالی اروپا (ENQA) یک شبکه منطقه‌ای است که به منظور حمایت از بهبود و ارتقای کیفیت آموزش عالی در اروپا تأسیس شده است. این شبکه با همکاری نهادهای اعتبارسنجی و ارزیابی کیفیت آموزش در کشورهای مختلف، به

ترویج و استانداردسازی فرایندهای تضمین کیفیت در مؤسسات آموزش عالی کمک می‌کند. هدف ENQA ارتقای شفافیت و اعتماد به کیفیت آموزش عالی در سطح بین‌المللی است.

این نهادها معمولاً به‌عنوان مرجع در اعتباربخشی به برنامه‌های آموزشی و حرفه‌ای شناخته می‌شوند و گواهی‌نامه‌هایی که زیر نظر آن‌ها صادر می‌شود، در سطح جهانی معتبر و مورد پذیرش صنعت هستند. نبود چنین تاییدیه‌هایی برای مدرک P3P، پرسش‌های جدی درباره میزان پذیرش آن در بازار کار بین‌المللی ایجاد می‌کند.

از سوی دیگر، خود چهارچوب P3.express نیز تا این لحظه، در هیچ‌یک از نهادهای بین‌المللی استانداردسازی مانند سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO) International Organization for Standardization یا کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC) International Electrotechnical Commission به‌عنوان یک استاندارد رسمی حرفه‌ای به ثبت نرسیده است. این موضوع نشان می‌دهد که این چهارچوب، هرچند ممکن است در برخی فضاهای آموزشی یا تجربی کاربرد داشته باشد، اما هنوز مسیر طولانی برای رسیدن به جایگاه یک چهارچوب معتبر و پذیرفته‌شده جهانی در پیش دارد.

در چنین شرایطی، لازم است متخصصان و علاقه‌مندان به دریافت این مدرک، پیش از هر تصمیم‌گیری، به‌صورت دقیق بررسی کنند که آیا این گواهی‌نامه واقعاً توسط نهادهای معتبر پشتیبانی می‌شود یا صرفاً در قالب یک ابزار آموزشی مستقل عرضه شده است.

۳.۳. وضعیت تمدید دوره‌ای و به‌روزرسانی صلاحیت حرفه‌ای

گواهی‌نامه P3P به‌صورت **مادام‌العمر** صادر می‌شود و نیازی به تمدید دوره‌ای، شرکت در دوره‌های آموزشی جدید یا ثبت ساعات آموزشی ندارد. تنها تاریخ صدور در مدرک درج می‌شود. این موضوع ممکن است در نگاه اول به‌عنوان مزیت ساده‌سازی فرایند دیده شود، اما در عمل باعث کاهش اعتماد کارفرمایان نسبت به به‌روز بودن دانش فرد می‌شود.

در مقایسه، مدارکی مانند PMP و CCM نیاز به **تمدیدهای دوره‌ای و آموزش مستمر** دارند، که موجب حفظ اعتبار حرفه‌ای و تضمین تداوم مهارت‌های فرد در بلندمدت می‌شود.

۴.۳. چالش‌های کاربردی گواهی‌نامه در فضای حرفه‌ای و آموزشی

با وجود تلاش برخی آموزشگاه‌ها برای ترویج گواهی‌نامه P3P به‌عنوان یک مسیر سریع و کم‌هزینه برای ارتقای رزومه، شواهد کافی مبنی بر پذیرش گسترده این مدرک در بازار کار بین‌المللی یا صنعت ساخت وجود ندارد. این گواهی‌نامه بیشتر در فضای دیجیتال و به‌عنوان یک ابزار آموزشی مطرح است تا یک مدرک معتبر حرفه‌ای.

در مقایسه با مدارکی مانند CCM که به‌طور خاص برای صنعت ساخت و توسط انجمن مدیریت ساخت آمریکا (CMAA) تعریف شده‌اند و یا PMP که یک مدرک مطرح در مدیریت عمومی پروژه محسوب می‌شود، مدرک P3P فاقد جامعیت، اعتبارسنجی و تخصص‌گرایی لازم است.

در واقع، اعتبار آن بیش از آنکه بر پذیرش واقعی در بازار کار یا نظام‌های حرفه‌ای جهانی استوار باشد، بر تبلیغات آنلاین و ارائه ساده آن به‌عنوان یک مزیت رقابتی برای مؤسسات آموزشی تکیه دارد. این وضعیت می‌تواند منجر به برداشت نادرست از ارزش حرفه‌ای مدرک شده و در نهایت، توقعات غیرواقع‌بینانه در متقاضیان ایجاد کند.

۴. نتیجه گیری: انتخابی محتاطانه برای یادگیری، نه پیشرفت حرفه‌ای

اگرچه ممکن است چهارچوب‌های P3 و P5 برای آشنایی اولیه با مفاهیم مدیریت پروژه گزینه‌هایی ساده و سریع باشند، اما برای توسعه حرفه‌ای، مهاجرت کاری یا فعالیت در پروژه‌های بزرگ و رسمی توصیه نمی‌شوند. نبود استاندارد رسمی، فقدان اعتبارسنجی حرفه‌ای و سطح پایین الزامات گواهی‌نامه‌ها، آن‌ها را از جایگاه واقعی در فضای بین‌المللی دور نگه داشته است.

به‌ویژه در صنایعی مانند صنعت ساخت که استانداردها و مسئولیت‌های قراردادی نقش محوری دارند، تکیه بر چنین استانداردها و مدارکی نه تنها سودی ندارد، بلکه ممکن است موجب برداشت اشتباه کارفرما از سطح صلاحیت حرفه‌ای افراد شود. بنابراین، پیش از صرف وقت و هزینه برای چنین استانداردها و گواهی‌نامه‌هایی، بهتر است چشم‌انداز بلندمدت و نیازهای واقعی بازار کار را به‌دروستی ارزیابی کنید.

dralavipour.com

برای دریافت مقالات بیشتر در خبرنامه موسسه ACEMI عضو شوید.

با ما همراه باشید موسسه مهندسی و مدیریت ساخت علوی پور			
+۹۸ ۲۱ ۴۶ ۱۰۰ ۴۴۵			+۹۸ ۲۱ ۴۶ ۱۰۰ ۴۵۰
	info@dralavipour.com	ACEMI	
	ACEMI_social	Alavipour_pm	
	ACEMI_channel	Alavipour_pm	

